

**Ta'limni rivojlantirish
respublika ilmiy-metodik
markazi**

SUMMATIV VA FORMATIV BAHOLASH ASOSLARI

Toshkent-2026

Zamonaviy ta'limda baholashning ahamiyati

Baholashning zamonaviy yondashuvi

Baholashning mohiyati

Baholash faqat bilimni tekshirish emas, balki o'quvchining rivojlanishini aniqlash vositasidir. Zamonaviy ta'limda baholash o'qitish jarayoni bilan uzviy bog'liq holda olib boriladi.

Jarayonga yo'naltirilganlik

Asosiy e'tibor yakuniy natijaga emas, o'rganish jarayoniga qaratiladi. Bu yondashuv o'quvchining individual rivojlanishini qo'llab-quvvatlaydi.

Ta'lim sifati bilan bog'liqlik

Baholash sifati ta'lim sifati ko'rsatkichlariga bevosita ta'sir qiladi. To'g'ri tashkil etilgan baholash ta'lim samaradorligini oshiradi.

Baholash tizimining boshqaruvdagi o'рни

Rahbar uchun ahamiyati

Baholash natijalari rahbarga ta'lim jarayonini tahlil qilish imkonini beradi. Ushbu ma'lumotlar asosida boshqaruv qarorlari qabul qilinadi.

Strategik vosita

Baholash pedagogik jarayonni takomillashtirishga xizmat qiladi. U nazorat emas, rivojlanish mexanizmi sifatida qo'llaniladi.

Tizimli yondashuv

Baholash tasodifiy emas, oldindan rejalashtirilgan bo'lishi kerak. Bu ta'lim jarayonida barqarorlikni ta'minlaydi.

Formativ baholashning mohiyati va vazifalari

Formativ baholash tushunchasi

Formativ baholash mazmuni

Formativ baholash o'quv jarayoni davomida amalga oshiriladi. Uning maqsadi o'quvchining o'rganishini qo'llab-quvvatlashdir.

Asosiy vazifa

Bahodan ko'ra rivojlanish muhim hisoblanadi. O'quvchiga o'z kamchiliklarini anglash imkoniyati yaratiladi.

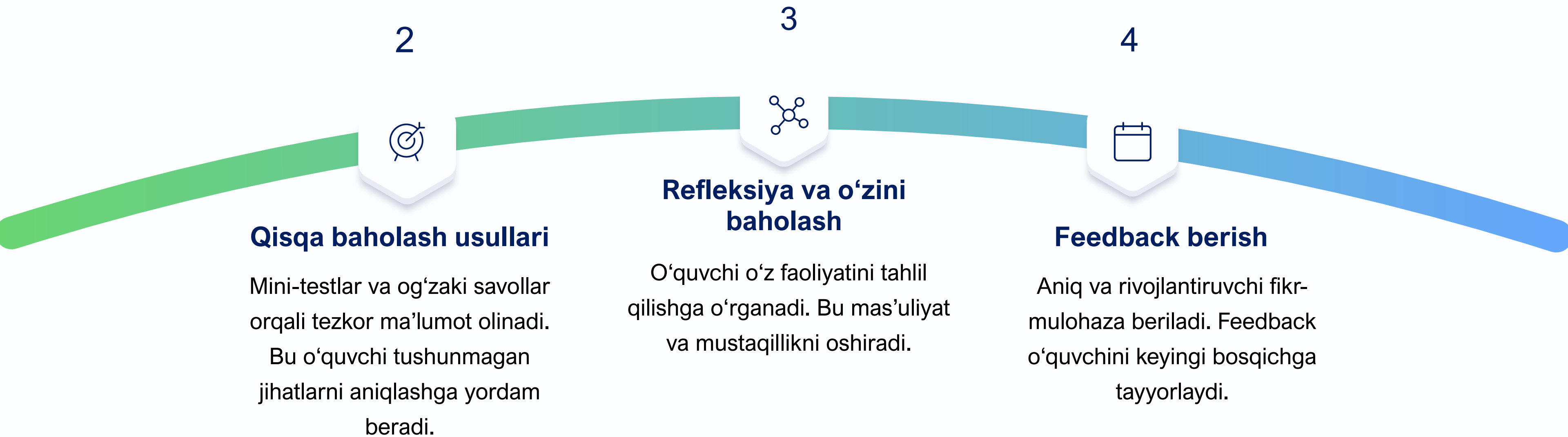

Jarayonga moslashuv

O'qituvchi darsni o'quvchi ehtiyojiga qarab moslashtiradi. Bu individual yondashuvni kuchaytiradi.

Formativ baholash vositalari

Summativ baholashning asosiy xususiyatlari

Summativ baholash tushunchasi

Summativ baholash muayyan o'quv bosqichi yakunida o'tkaziladi. U o'quvchining erishgan natijasini aniqlaydi.

Baholash shakllari

Summativ baholash yakuniy xulosalar chiqarishga xizmat qiladi. U keyingi ta'lim bosqichi uchun asos bo'ladi.

Summativ baholash mazmuni

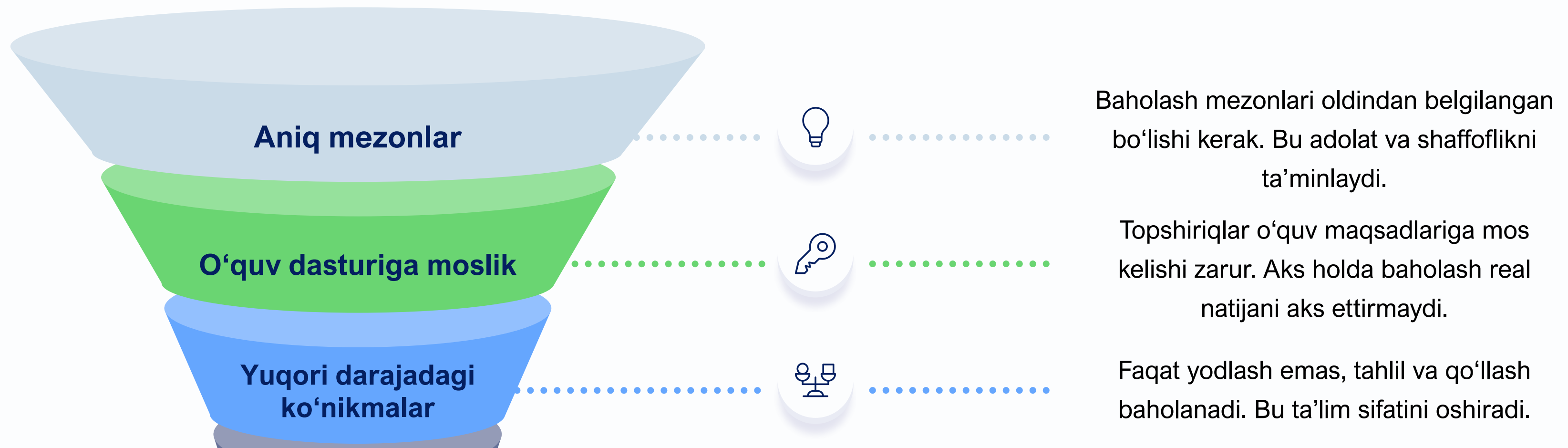

Nazorat ishlari, testlar va imtihonlar asosiy shakllar hisoblanadi. Ushbu baholash natijalari rasmiylashtiriladi.

Natijaviylik

Summativ baholash talablari

Formativ va summativ baholashning o'zaro bog'liqligi

Baholash turlarining uyg'unligi

01

Bir-birini to'ldirishi

Formativ va summativ baholash qarama-qarshi emas. Ular yagona baholash tizimining qismlaridir.

02

Tayyorgarlik bosqichi

Formativ baholash summativ baholashga tayyorlaydi. O'quvchi jarayon davomida rivojlanadi.

03

Natijani ko'rsatish

Summativ baholash formativ ishlarning samaradorligini namoyon etadi. Bu tizimni tahlil qilish imkonini beradi.

Baholash madaniyati va feedback

Baholash madaniyati

Baholash jazolash vositasi bo'lmاسligi kerak. U o'rganishga undovchi muhit yaratadi.

Sifatli feedback

Feedback aniq va tushunarli bo'lishi zarur. Bu o'quvchini rag'batlantiradi.

Pedagog mas'uliyati

O'qituvchi baholash jarayonini ongli boshqaradi. Bu maktab miqyosida sifatni oshiradi.

Zamonaviy baholash yondashuvlari

O'quvchi portfoliolari

Portfolio tushunchasi

01

Portfolio o'quvchining rivojlanish jarayonini aks ettiradi. Unda turli ishlar va yutuqlar jamlanadi.

Jarayonga e'tibor

02

Faqat yakuniy natija emas, o'sish dinamikasi baholanadi. Bu kompetensiyaga yo'naltirilgan ta'limni qo'llab-quvvatlaydi.

Individual baholash

03

Har bir o'quvchining rivoji alohida ko'rinadi. Bu adolatli baholash imkonini beradi.

Xulosa: Baholash va ta'lim sifati

01

Formativ baholash roli

Formativ baholash o'quvchini rivojlantiradi va yo'naltiradi. U kundalik o'qitish jarayonining ajralmas qismidir.

02

Summativ baholash roli

Summativ baholash erishilgan natijani mustahkamlaydi. U ta'lim bosqichlarini yakunlaydi.

03

Yakuniy xulosa

Ikki baholash turi uyg'unlashganda ta'lim sifati oshadi. Maktabda adolatli va samarali baholash tizimi shakllanadi.

**E'TIBORINGIZ UCHUN
RAHMAT!**